

Styrelsen	2023-12-15
Handling nr	12.1
Handläggare	Sara Frank
Daterad	2023-11-21
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Motion angående vikten av balanserad finansiering av Västtrafik

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att motionen är besvarad mot bakgrund av infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens yttrande av ovanstående motion 2023-09-14 samt, av infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutat uppdragsdirektiv om plan för att höja Västtrafiks självfinansieringsgrad till 50%.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Per Johansson3 (KONSULT)

Från: Registrator VTM
Till: Stefan Westling Didrik
Ämne: Sv: Motion av Peter Hermansson (M) om vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik

---

Från: Stefan Westling Didrik <stefan.westling.didrik@vgregion.se>

Skickat: den 4 maj 2023 23:20

Till: Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd <infrastruktur-och.kollektivtrafiknamnd@vgregion.se>; Vasttrafik <vasttrafik@vasttrafik.se>

Ämne: Motion av Peter Hermansson (M) om vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik

Detta mejl är skickat från en extern e-postadress. Vänligen klicka inte på länkar och öppna inte bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,
Översänder en motion på remiss.

Med vänliga hälsningar

Stefan Didrik

Nämndsamordnare
Koncernstab kansli och säkerhet
Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen
Telefon: 076-9402737
Epost: stefan.westling.didrik@vgregion.se

2023-05-04

Diarienummer RS 2023-02422

Remissinstanser
Infrastruktur och kollektivtrafiknämnden
Styrelsen för Västtrafik AB

Motion av av Peter Hermansson (M) om vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik

Motionen anmäldes på regionfullmäktige 2023-04-18 § 73 och ska behandlas av regionfullmäktige inom ett år.

Inför regionfullmäktiges behandling ska regionstyrelsen se till att berörda nämnder yttrar sig över förslagen i motionen. Regionstyrelsen har valt att remittera denna motion till rubricerade nämnder för yttrande.

Nämnden ska yttra sig över om **motionens förslag till beslut**, kan eller bör genomföras, eventuell tidplan, kostnader med mera. Någon mer omfattande utredning av motionens förslag ska inte göras i samband med yttrandet över motionen. Till exempel om motionen föreslår en utredning så ska nämnden ta ställning till om en utredning bör göras och lämna förslag till regionfullmäktige. Det är regionfullmäktige som avgör om utredningen ska göras.

Nämnden ger förslag till regionfullmäktiges beslut. Förslaget till beslut kan vara:

- Regionfullmäktige bifaller motionen (förslagen i motionen ska genomföras) - Nämnden får i uppdrag att .....
- Regionfullmäktige avslår motionen (förslagen i motionen ska inte genomföras).
- Motionen är besvarad (ifall motionens syfte redan är uppnått genom pågående arbete eller genom andra beslut)

Ärendet ska ha rubriken ”Yttrande över motion av *fyll i.*”

Om förslaget till beslut är att bifalla motionen ska det uppdrag som blir en följd av bifallet klart framgå i beslutsunderlaget. Vidare ska nämnden ges i uppdrag att återrapportera vidtagna åtgärder dels till motionären, dels till regionfullmäktige. Regionfullmäktige redovisar detta i samband med den årliga redovisningen av de motioner som är äldre än ett år.

Om motionens syfte redan är uppnått genom andra beslut ska det redovisas och förslaget till beslut ska vara att motionen är besvarad, eventuellt med hänvisning till sakförhållandet.

Protokollsutdrag och eventuella underlag mailas till regionstyrelsen@vgregion.se senast den 1 oktober 2023. Ange regionstyrelsens diarienummer.

Koncernkontoret sammanställer nämndernas yttranden. Regionstyrelsens utskott har uppdraget att bereda motioner som remitterats till utskotten, svara för eventuell remissammanställning och lägga förslag till beslut.

Med vänliga hälsningar
Stefan Didrik

MOTION

Regionfullmäktige
2023-04-18

Vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik

Med 440 000 dagliga resor som knyter samman Västra Götalandsregionen går kollektivtrafikens betydelse knappast att överskatta. Människor som bor och verkar på såväl landsbygden som i våra städer förlitar sig på Västtrafiks tåg, bussar och båtar för att ta sig från punkt A till punkt B. Vissa i syfte att ta sig till sin arbetsplats, andra för att komma i tid till skolan. Det är ingen överdrift att säga att kollektivtrafiken är en av våra viktigaste politiska sakfrågor.

För att framgent säkra kollektivtrafiken och Västtrafiks finansiering behövs brett förankrade politiska överenskommelser. Långsiktigt är det framför allt Trafikförsörjningsprogrammet som är utgångspunkten för regionens kollektivtrafik. Idag är målsättningen något förenklat att antalet resor ska ligga på samma nivå som under 2019. Detta riskerar att bli väldigt dyrt när vi nu kan se att den genomsnittliga resenären tycks ha förändrat sitt resandemönster.

Som konsekvens av detta behöver de politiska beslutsfattarna inför framtagandet av ett nytt Trafikförsörjningsprogram bättre och mer konkreta förslag på vad som är möjligt att effektivisera när det kommer till regionens kollektivtrafik, för att säkerställa finansieringen på lång sikt.

Med anledning av ovan föreslås regionfullmäktige att besluta:

- Att Västtrafik får i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder som realistiskt går att genomföra under planperioden för det kommande Trafikförsörjningsprogrammet, så att Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens andel av Västtrafiks finansiering motsvarar max 48 % av Västtrafiks totala intäktssida.
- Att Västtrafik får i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder som realistiskt går att genomföra under planperioden för det kommande Trafikförsörjningsprogrammet, så att Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens andel av Västtrafiks finansiering motsvarar max 46 % av Västtrafiks totala intäktssida.
- Att Västtrafik får i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder som realistiskt går att genomföra under planperioden för det kommande Trafikförsörjningsprogrammet, så att Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens andel av Västtrafiks finansiering motsvarar max 45 % av Västtrafiks totala intäktssida.
- Att Samtliga konkreta åtgärder sammanställs på en bruttolista med risk- och konsekvensanalys, både ekonomiska och samhällspåverkande, för samtliga föreslagna åtgärder.

Vänersborg 2023-04-17

Peter Hermansson
Regionråd
Moderaterna

Tjänsteutlåtande

Datum 2023-08-30

Diarienummer IKN 2023–00244

Västra Götalandsregionen

Koncernkontoret

Handläggare: Jörn Engström

Telefon: 0703 497 558

E-post: jorn.engstrom@vregion.se

Till infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden

Yttrande över remiss av motion av Peter Hermansson (M) om vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik

Förslag till beslut

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Motionen är besvarad.

Sammanfattning av ärendet

I bilagd motion till regionfullmäktige daterad 2023-04-18 föreslår Peter Hermansson (M) att regionfullmäktige ger Västtrafik i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder så att Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens andel av Västtrafiks finansiering motsvarar max respektive 48 %, 46 % och 45 % av Västtrafiks totala intäktssida. Åtgärderna ska realistiskt gå att genomföra under planperioden för det kommande Trafikförsörjningsprogrammet (2025–2029). Vidare föreslås att åtgärderna sammanställs med risk- och konsekvensanalyser avseende påverkan på ekonomi och samhälle.

De skäl som anges i motionen är att säkra kollektivtrafikens långsiktiga finansiering bland annat i ljuset av förändrade resmönster efter pandemin.

I regionfullmäktiges beslut 2023-06-12 §130 om detaljbudget 2023 för Västra Götalandsregionen (RS 2022–04396) gavs infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i uppdrag att skyndsamt arbeta fram en plan för att höja Västtrafiks självfinansieringsgrad till 50 procent.

Fullmäktigeuppdraget stämmer i stora drag överens med motionens intentioner. Uppdraget ligger i linje med Västra Götalandsregionens styrmodell (med ägare, beställare och utförare) genom att det läggs till infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden såsom Västtrafiks beställare, i stället för direkt till bolaget.

I ett annat ärende till detta nämndsammanträde (§*) presenteras förslag till projektdirektiv för fullmäktigeuppdraget om 50 % självfinansieringsgrad. Motionens intentioner beaktas i förslaget till projektdirektiv bland annat genom att analys av olika scenarier med åtgärds paket och olika nivåer på självfinansieringsgraden ingår i projektet.

Avdelningen Regional Samhällsplanering bedömer att motionens intentioner i allt väsentligt kan omhändertas inom ramen för fullmäktigeuppdraget och att motionen därmed kan anses besvarad.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Beslut enligt förslag innebär inga ekonomiska konsekvenser för infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden eller Västtrafik.

Koncernkontoret

Sofia Hellberg

Infrastruktur- och kollektivtrafikchef

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

- Motion av Peter Hermansson (M) om vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik

Besluten skickas till

- Regionstyrelsen för fortsatt behandling regionstyrelsen@vgregion.se
- Västtrafik för kännedom vasttrafik@vasttrafik.se

Tjänsteutlåtande

Datum 2023-08-30

Diarienummer IKN 2023–00325

Västra Götalandsregionen**Koncernkontoret**

Handläggare: Jörn Engström

Telefon: 0703 497 558

E-post: jorn.engstrom@vgregion.se

Till infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden

Uppdragsdirektiv om plan för att höja Västtrafiks självfinansieringsgrad till 50 procent

Förslag till beslut

1. Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden godkänner förslag till uppdragsdirektiv för framtagning av plan för att höja Västtrafiks självfinansieringsgrad till 50 procent.

Sammanfattning av ärendet

I regionfullmäktiges beslut 2023-06-12 §130 om detaljbudget 2023 för Västra Götalandsregionen (RS 2022–04396) gavs infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i uppdrag att skyndsamt arbeta fram en plan för att höja Västtrafiks självfinansieringsgrad till 50 procent.

Eftersom uppdraget i hög grad bedöms påverka arbetet med nytt trafikförsörjningsprogram har förvaltningen tagit fram följande förslag till uppdragsdirektiv, för att bättre synka med tidplan och pågående process för trafikförsörjningsprogrammet.

Förslaget till uppdragsdirektiv bedöms även omhänderta intentionerna i motionen om *Vikten av en balanserad finansiering av Västtrafik* som lyftes i regionfullmäktige den 18 april av Peter Hermansson (M) genom att i del två nedan under scenarier beakta olika nivåer av självfinansieringsgrad.

Uppdraget föreslås genomföras i två delar, där bakgrund och förutsättningar mm redovisas i december 2023 medan del två med scenarier och förslag till åtgärder redovisas våren 2024.

Del 1: Bakgrund och förutsättningar (redovisas i december 2023)**Ingående delar**

Här beskrivs de olika beståndsdelarna på intäkts- och kostnadssidan i Västtrafiks budget, deras inbördes storlek, möjlighet att påverka, yttre påverkan (index etc) och påverkan på regionens mål vid eventuella förändringar av ambitionsnivå.

Begreppsförklaring

Beskrivning och förklaring av relevanta begrepp såsom självfinansiering, skattefinansiering, brutto/nettokostnad, intäktsbortfall, intäktssäkring mm.

Jämförelser

Västtrafiks ekonomi jämförs med riksgenomsnittet samt med Stockholm och Skåne. Resonemang kring skillnader och likheter. En jämförelse görs även hur andra regioner har beaktat självfinansieringsgraden i sina trafikförsörjningsprogram.

Tidigare uppdrag

Sedan skatteväxlingen 2012 har flera utredningar gjorts kring möjligheterna att öka Västtrafiks intäkter, minska kostnader och breddad finansiering. Dessa sammanställs och beskrivs kortfattat.

Tidigare åtgärder

En redovisning av de åtgärder som har genomförts de senaste tio åren, både på intäkts- och kostnadssidan, i syfte att tydliggöra vilka delar av ”besparingsutrymmet” som redan är in-tecknade.

Nya finansieringsformer

Här ges en översikt över tidigare utredningar på temat och vilka förslag som har diskuterats. Vidare förs ett resonemang kring vilka åtgärder som är rimliga och realistiska att arbeta vidare med.

Trafikförsörjningsprogrammet

Ett resonemang kring hur självfinansieringsgraden kan förhålla sig till målen i trafikförsörjningsprogrammet. Flera av målen tenderar att leda till ökade kostnader utan direkta intäkter (förutom ökad samhällsnytta). Även andra regionala mål (exempelvis klimatmål) som har bäring på kollektivtrafiken kommer att beaktas i uppdraget.

Om självfinansieringsgraden skulle sättas som överordnat mål behöver troligtvis andra mål revideras. Förslagsvis beaktas självfinansieringsgraden i trafikförsörjningsprogrammet med hjälp av scenarier samt under utblick ekonomi.

Västtrafiks långtidsprognos

Västtrafiks årliga arbete med långtidsprognos sker under hösten. Även om förslag och rekommendationer kring självfinansieringsgrad inte hinner bli klara förrän våren 2024, så bör löpande dialog ske med Västtrafik så att långtidsprognosens påverkan på självfinansieringsgraden kan beaktas i möjlig mån.

De1 2: Förslag och rekommendationer (redovisas våren 2024)

Exempel på åtgärder

Ett antal konkreta förslag och exempel på åtgärder redovisas, samt beskrivning av deras besparingspotential, påverkan på mål, relation till kommunerna mm.

Nollalternativ

En redogörelse för hur långt vi förväntas nå (i självfinansieringsgrad) genom att följa det gällande trafikförsörjningsprogrammet fram till 2025.

Scenarier

Några scenarier med olika åtgärds paket och nivåer av självfinansieringsgrad tas fram och konsekvensbeskrivs. Scenarierna föreslås även utvärderas mot den strategiska inriktningen för det nya trafikförsörjningsprogrammet 2026–2029.

Rekommenderade åtgärder

Förslag med rekommendation till genomförbara åtgärder med minsta möjliga negativa påverkan på målen samt när de kan infrias. Föreslagna åtgärder och deras effekter utvärderas mot gällande trafikförsörjningsprogram 2021–2025.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Förslaget till uppdragsdirektiv har i sig ingen påverkan på nämndens ekonomi. Uppdragets resultat kan potentiellt ha en positiv inverkan på nämndens ekonomi under kommande verksamhetsår.

Koncernkontoret

Sofia Hellberg

Infrastruktur- och kollektivtrafikchef

Beslutet skickas till

- Västtrafik för kännedom vasttrafik@vasttrafik.se
- Regionstyrelsen för kännedom regionstyrelsen@vgregion.se